

Witaminy minerały i suplementy

**Jak stosując odpowiednie
preparaty poprawić swoje
zdrowie i podnieść
jakość życia?**

Niniejszy ebook jest **własnością prywatną**.

Niniejsza publikacja, ani żadna jej część, nie może być kopiowana, ani w jakikolwiek inny sposób reprodukowana, powielana, ani odczytywana w środkach publicznego przekazu bez pisemnej zgody wydawcy. Zabrania się jej publicznego udostępniania w Internecie, oraz odsprzedaży zgodnie z regulaminem Wydawnictwa Złote Myśli.

© Copyright for Polish edition by ZloteMysli.pl

Data: 10.05.2007

Tytuł: Witaminy, minerały i suplementy

Autor: Krzysztof Abramek

Wydanie I

ISBN: 978-83-7521-273-0

Projekt okładki: Marzena Osuchowicz

Korekta: Sylwia Fortuna, Lidia Kaźmierczak, Anna Popis-Witkowska

Skład: Anna Popis-Witkowska

Internetowe Wydawnictwo Złote Myśli

Netina Sp. z o. o.

ul. Daszyńskiego 5

44-100 Gliwice

WWW: www.ZloteMysli.pl

EMAIL: kontakt@zlotemysli.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.

All rights reserved.

SPIS TREŚCI

<u>WSTĘP</u>	5
<u>DLACZEGO ZDECYDOWAŁEM SIĘ NAPISAĆ TĘ PUBLIKACJĘ?</u>	7
<u>WITAMINY A DIETA</u>	11
<u>SUPLEMENTACJA? TAK, ALE DLACZEGO?</u>	15
<u>Owoce i warzywa zawierają mniej witamin</u>	16
<u>Transport i przechowywanie</u>	17
<u>Mycie i gotowanie</u>	17
<u>Przetwarzanie</u>	18
<u>Fast food</u>	18
<u>Duże, wręcz ogromne ilości cukru</u>	19
<u>Zaburzenia wchłaniania w przewodzie pokarmowym</u>	20
<u>Stresy</u>	20
<u>Środki antykoncepcyjne i hormonalne</u>	20
<u>Korzystanie z chlorowanej wody</u>	21
<u>Indywidualności biochemiczne</u>	22
<u>Zanieczyszczenie środowiska i żywności</u>	23
<u>Mięso zwierząt hodowlanych przesycone jest</u>	23
<u>CZY TY TEGO POTRZEBUJESZ?</u>	29
<u>WSPOMAGANIE LECZENIA I REHABILITACJI</u>	33
<u>CZY WSZYSTKIE WITAMINY SĄ TAKIE SAME?</u>	35
<u>Prosty test konsumencki</u>	36
<u>MINERAŁY I ICH PRZYSWAJALNOŚĆ</u>	38
<u>NATURALNE A SYNTETYCZNE</u>	41
<u>Biodostępność – co to takiego</u> <u>i dlaczego jest to ważne?</u>	48
<u>CO TWÓJ LEKARZ WIE O WITAMINACH?</u>	53
<u>CO MUSISZ WIEDZIEĆ, ZANIM KUPISZ SUPLEMENTY?</u>	56
<u>CO TRZEBA WIEDZIEĆ O SUPLEMENTACH?</u>	60
<u>Chronobiologia</u>	60
<u>Synergiści i antagoniści</u>	60
<u>Multiwitaminy</u>	66
<u>Co powinien zawierać dobry preparat multiwitaminowy?</u>	69
<u>Witamina A</u>	72
<u>Witaminy z grupy B</u>	74
<u>Witamina C</u>	75
<u>Witamina D</u>	80
<u>Witamina E</u>	81
<u>Magnez</u>	82
<u>Wapń</u>	83
<u>Omega 3</u>	84
<u>Cynk</u>	86
<u>Chrom</u>	87
<u>Wanad</u>	92
<u>Żelazo</u>	92
<u>Mangan</u>	93
<u>Selen</u>	94
<u>Czosnek</u>	94

Błonnik	96
Odżywki białkowe	98
Saw Palmetto	100
Enzymy trawienne	100
Spirulina	101
Ginko Biloba	102
Żeń-szeń	103
DHEA	103
„Dopalacze”	104
Napoje izotoniczne	105
Koenzym Q10	107
Koncentraty owoców i warzyw	107
Glukozamina	109
CLA	109
Karnityna	110
„Spalacze tłuszczu”	111
Napoje dietetyczne	111
JAKIE PREPARATY WYBRAĆ?	113
ComsumerLab	122
WIĘC CO NAPRAWDĘ JEST MI POTRZEBNE?	125
JAKIE PYTANIA ZADAĆ SPRZEDAWCY WITAMIN I SUPLEMENTÓW?	126
Trzy magiczne pytania do sprzedawcy witamin	126
Więcej WAŻNYCH pytań	129
ŻYWNOŚĆ WZBOGACANA WITAMINAMI	135
CIAŻA I WITAMINY	139
DZIECI I WITAMINY	144
Niemowlaki	144
Przedszkolaki	146
Szkolniaki	146
Alergicy	147
Słodczyce i witaminy	148
URODA I WITAMINY	152
SUPLEMENTACJA A SKÓRA, WŁOSY I PAZNOKCIE	155
Witaminy w kremach	158
CO UTRUDNIA PRZYSWAJANIE WITAMIN?	159
NIEPRZEMYŚLANA SUPLEMENTACJA MOŻE ZASZKODZIĆ	162
WITAMINY CZY NUTRACEUTYKI?	164
Jaka jest więc sensowna alternatywa?	166
FAQ, czyli często zadawane pytania	166
PODSUMOWANIE, KRÓTKIE VADEMECUM	167
TRUDNE TERMINY	169
BONUSY	174
WYŁĄCZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI	176
BIBLIOGRAFIA	178

Wstęp

Motto:

Prozdrowotny styl życia jest najtańszym sposobem utrzymania zdrowia przez długie lata.

Czego nie znajdziesz w tym e-booku?

Szkolnych, suchych i nudnych teorii o tym, która witamina w jakiej ilości jest potrzebna, w czym jest zawarta i na co działa. Takich informacji jest wszędzie pełno i możesz je mieć w dowolnym momencie.

Natomiast niezwykle szybko rozwijająca się branża tzw. „wellness business” jest odpowiedzią na bardzo dynamiczny wzrost zainteresowania produktami zdrowotnymi, suplementami, wzbogacaniem żywności i w ogóle zdrowym stylem życia.

Ten e-book pozwoli czytelnikowi zdobyć dużo rzetelnej i przede wszystkim praktycznej wiedzy na temat witamin, minerałów i suplementów oraz ich zastosowania, pomoże również we właściwym wyborze odpowiednich preparatów. Da możliwość uniknięcia pułapek marketingowych producentów i sprzedawców oraz umożliwi profesjonalne podejście, jako klienta, do danego tematu i da do myślenia sprzedawcom.

Rola witamin i suplementów stale rośnie, a w związku z tym wzrasta także zapotrzebowanie na te produkty oraz na INFORMACJĘ O NICH. Jest wiele ofert na rynku związanych z suplementami

Wstęp

i witaminami, lecz NIE WSZYSTKIM PO DRODZE Z JAKOŚCIĄ I UCZCIWOŚCIĄ. Konsumenci są zagubieni, a złe wybory w tym zakresie mogą rzutować na ich zdrowie.

Lata doświadczeń własnych oraz osób i placówek współpracujących w dziedzinie suplementacji, profilaktyki zdrowotnej, wspomaganie leczenia, samoleczenia, medycyny naturalnej oddaję do dyspozycji czytelnika. Mam nadzieję, że publikacja „Witaminy, minerały i suplementy” będzie dobrym przewodnikiem polskiego konsumenta po arenie suplementacji.

Dlaczego zdecydowałem się napisać tę publikację?

Dlaczego zdecydowałem się napisać tę publikację?

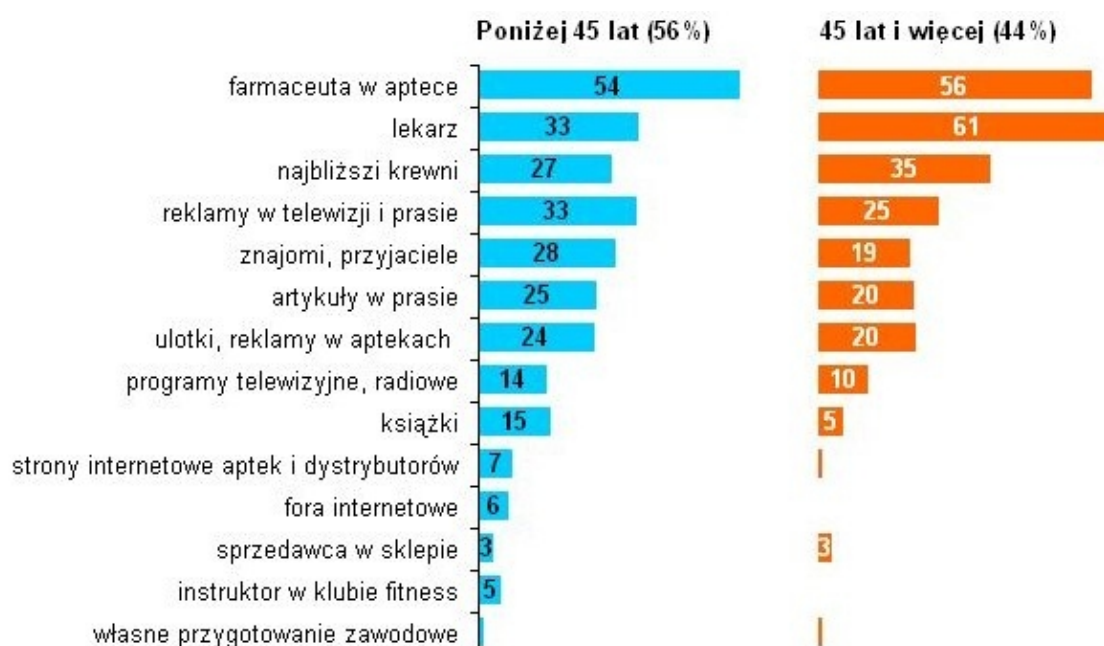
Najkrótsza odpowiedź brzmi: ponieważ rośnie zainteresowanie witaminami, suplementacją i wszystkimi tzw. *wellness products*, a brak na rynku wiarygodnych i wspartych praktyką opracowań, publikacji i kompetentnych informacji na ten temat. Przeprowadzone badania wykazują dość jednoznacznie, że Polacy zwykle czerpią wiedzę o suplementach z niewłaściwych źródeł. Jako że mam dostęp do wielu konkretnych, wiarygodnych i sprawdzalnych informacji, postanowiłem zaspokoić zapotrzebowanie na takową wiedzę. Spójrz na poniższe wyniki badań:

Osoby w wieku powyżej 45 lat przy zdobywaniu wiedzy o suplementach diety korzystają przede wszystkim z informacji uzyskanych od lekarza (61%), farmaceuty (56%) oraz bliskich krewnych (35%). Młodszy respondenci w szerszym zakresie korzystają z różnych źródeł informacji, polegając co prawda w dalszym ciągu przede wszystkim na farmaceutyce (54%), ale na następnych miejscach znajdują się: lekarz, reklamy (po 33%), znajomi i przyjaciele (28%), najbliżsi krewni (27%), artykuły w prasie (25%) oraz ulotki i reklamy w aptekach (24%). Porównanie grup wiekowych pozwala również na stwierdzenie, że osoby młodsze częściej niż starsze sięgają po książki (15% vs 5%).

Dlaczego zdecydowałem się napisać tę publikację?

Źródła informacji o suplementach diety – osoby młodsze i starsze

Podstawa: osoby, które w ciągu 12 miesięcy poprzedzających pomiar sięgnęły po suplementy diety, wskaźniki w procentach. Respondent mógł wymienić więcej niż 1 powód.

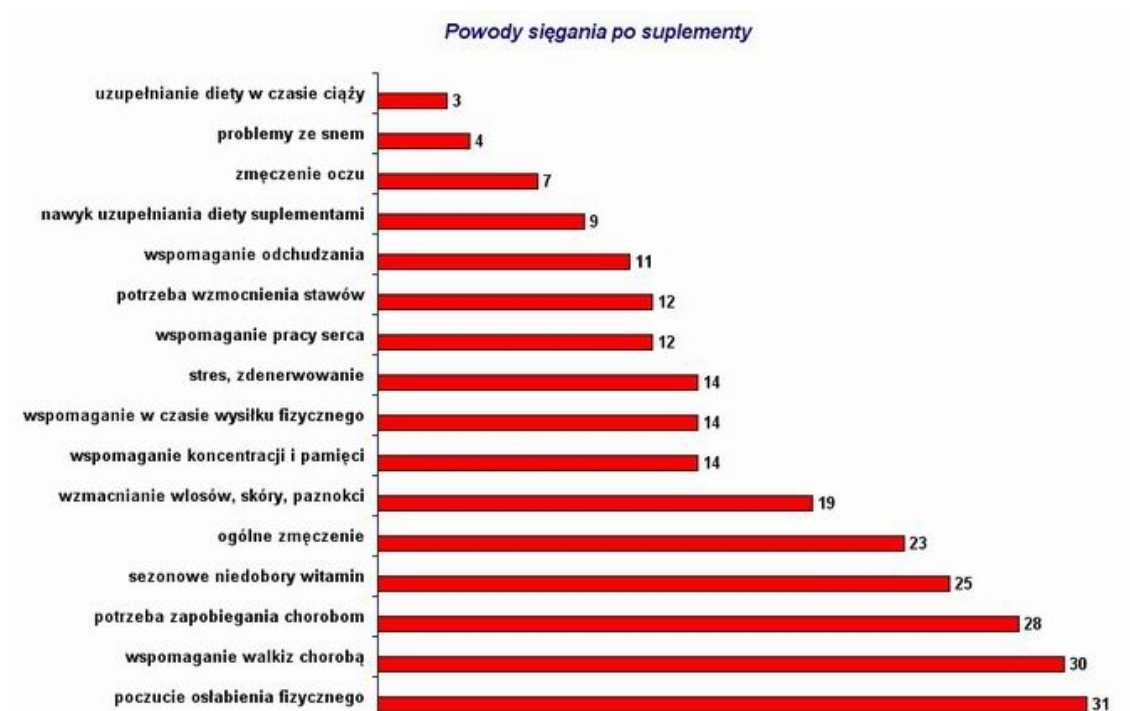

Źródło: TNS OBOP.

Wynika z tego, że konsumenci nie wiedzą, skąd czerpać kompetentne informacje i najczęściej ulegają **opiniom** (nie faktom) oraz poddają się działaniom marketingowym zamiast dociekać prawdy. Więcej na ten temat, uzasadnienia i komentarz, znajdziesz w dalszej części niniejszej publikacji.

Niezależnie od tego badania wskazują, że Polacy sięgają po suplementy diety z dość zróżnicowanych powodów:

Dlaczego zdecydowałem się napisać tę publikację?

Oznacza to, że świadomość potrzeby suplementacji w polskim społeczeństwie jest dość niewielka i jest wiele na tym polu do zrobienia.

Ponadto:

Od 1999 r. interesuję się aktywnie kwestiami zdrowotnymi. Przez ostatnie lata przeczytałem ponad 100 odpowiednich książek z dziedziny zdrowia, profilaktyki, samoleczenia, dietetyki, fizjoterapii, suplementacji, kosmetologii i pokrewnych; wiele czasopism o analogicznej tematyce; kończyłem kursy, przesłuchałem wiele kaset i nagrań, uczestniczyłem w dziesiątkach wykładów, sesjach i seminariach, odbyłem setki rozmów i konsultacji z lekarzami w najwyższym stopniu wiernymi etyce lekarskiej, włączając w to lekarzy medycyny naturalnej; przestudiowałem wiele

Dlaczego zdecydowałem się napisać tę publikację?

analiz biochemicznych, mam stały kontakt z ludźmi o podobnych zainteresowaniach, działających w tych branżach. Jestem więc praktykiem. Doszedłem do wniosku, że powyższe działania prowadzone na przestrzeni czasu i ciągle kontynuowane upoważniają mnie do zabrania głosu w kwestii profilaktyki zdrowia i suplementacji w szczególności. Zdaję sobie sprawę z ogromu wiedzy, której jeszcze nie posiadałem, śmiem jednak twierdzić, że wiem więcej na temat witamin i suplementacji niż 90% ludzi w kraju nad Wisłą.

Zajmuję się m.in. konsultacjami i sprzedażą witamin oraz suplementów, w szczególności w oparciu o specjalistyczne analizy, dostosowujące określony typ diety i suplementacji do indywidualnych potrzeb każdego organizmu. Prowadzę Program Profilaktyki Zdrowotnej – Indywidualny Program Ochrony Zdrowia, którego celem jest promowanie zdrowego stylu życia oraz budowanie świadomości na temat zdrowego odżywiania i jego wpływu na jakość życia, a także wspomaganie leczenia oficjalnego nurtu medycyny, poprzez najnowocześniejsze techniki diagnostyczne i wdrażanie wpływających z nich wyników. Odwiedź moją stronę www.PostawNaZdrowie.pl, aby dowiedzieć się więcej.

Witaminy a dieta

Tylko ci, którzy nie interesują się kwestiami zdrowia i dietetyki sądzą, że w pożywieniu są wszelkie niezbędne składniki potrzebne człowiekowi do zdrowego funkcjonowania. Jakże się mylą!

Na skutek rozwoju cywilizacyjnego i technologicznego napędzanego kwestiami ekonomicznymi:

- zawartość składników odżywczych w warzywach i owocach spadła drastycznie; przykłady:
  - w ciągu ostatnich kilkunastu lat zawartość witaminy C w pomidorach zmniejszyła się o kilkadziesiąt procent
  - pomarańcze z dużych plantacji kupowane w marketach często zawierają minimalne ilości witaminy C, a nawet mogą być to śladowe ilości
  - uprawiane gatunki marchwi zawierają mniej beta-karotenu, gdyż mają dostarczać dużą masę korzenia
- brak składników w glebie. Jeżeli do ziemi dostarcza się tylko 3 składniki (NPK), a rośliny rosnąc „wyciągają” z niej kilkadziesiąt, to zaczyna ich brakować. Szacuje się, że ziemia w Polsce wydawały plon ok. 1200 razy i gdy była to uprawa metodami naturalnymi, bilans minerałów się utrzymywał – po wprowadzeniu sztucznego nawożenia ziemia została wyjałowiona
- na niektórych terenach w ogóle ziemia jest pozbawiona niektórych składników, np. w województwie małopolskim notuje się totalny brak selenu
- żaden plantator nie zwraca uwagi na zawartość składników w uprawianych roślinach, często nie jest nawet świadomy

konieczności występowania ich w określonej ilości czy proporcjach

- skażenie powietrza i gleby odpadami produkcyjnymi
- krzyżówki gatunków i modyfikacje genetyczne
- wszelkie mięso pochodzi z hodowli, w których jedynym wykładnikiem jest zysk, czyli ilość kilogramów

To oczywiście tylko przykłady ...

Śmieszą mnie często używane dziś (najczęściej przez tzw. czynniki oficjalne) określenia w rodzaju: zbilansowana dieta. Chętnie dowiedziałbym się, w jaki sposób ją stworzyć i stosować, ponieważ ci, którzy używają owego słownictwa, jakby nie zawsze zdawali sobie sprawę z tego, co mówią lub żyli nieco w oderwaniu od rzeczywistości.

Z powodów wymienionych m.in. w następnym rozdziale ja bynajmniej nie widzę możliwości stosowania owej „zbilansowanej diety”. Winny jest temu przede wszystkim rozwój cywilizacji i bezwzględna komercjalizacja produktów żywnościowych.

Oczywiste jest, że niezbędnych składników dla naszego organizmu powinniśmy dostarczać przede wszystkim poprzez pożywienie. Ponieważ jednak rozwój cywilizacyjny poszedł w takim kierunku, jak możemy to łatwo zaobserwować, to **nie ma fizycznych możliwości dostarczania tego, co niezbędne organizmowi z żywnością i aby zachować lub przywrócić zdrowie, niezbędna jest suplementacja.**

Spójrz na poniższe przykłady i pomyśl, czy jesteś w stanie dostarczać codziennie organizmowi składniki w takich ilościach:

Witaminy a dieta

- witamina C = 45 pomarańczy
- witamina E = 2,5 kg kielków pszenicznych lub 1,5 l oleju
- beta-karoten = 7-8 marchwi
- selen = 4-6 orzechów brazylijskich
- chrom = warzywa i owoce o łącznej ilości ok. 10 000 kcal
- cynk = mięso i ryby w ilości ok. 2400 kcal
- koenzym Q10 = 0,5 kg sardynek czy też 1 kg orzeszków ziemnych
- Lactobacillus acidophilus – bakterie acidofilne, niezbędna mikroflora. Aby jej dostarczyć, należałoby wypijać codziennie 1,5 litra kefiru lub kwaśnego mleka.

To tylko kilka przykładów, a i te warunki już są trudne do spełnienia. Wszak człowiek potrzebuje dużo więcej składników niezbędnych do zdrowego funkcjonowania.

Natomiast od co najmniej kilkudziesięciu lat widzimy kreowanie i promowanie najprzeróżniejszych rodzajów diet. Niektórzy szacują, iż ilość ich rodzajów dochodzi do 20 000. Dzieje się z różnych przyczyn, niestety nierzadko finansowych, aby zdobyć określony rynek i sprzedać produkty. Często niestety ma to niewiele wspólnego ze zdrowym odżywianiem, a wręcz prowadzi do patologii, gdzie człowiek w znacznym stopniu przechodzi na „sztuczne” żywienie, konsumując głównie „pasze” dostarczane przez dystrybutorów określonej firmy wg zadanego harmonogramu.

Zanim więc zdecydujesz się na zastosowanie jakiejś – diety sugeruję dobrze przemyśleć sprawę, sprawdzić, z czym się to wiąże i do czego może prowadzić.

Jest tylko jedna, jedyna dobra dieta:

**TWOJA DIETA – dostosowana do Twoich
indywidualnych potrzeb.**

Pytanie, które nasuwa się natychmiast: skąd mam wiedzieć, jaka dieta jest dla mnie dobra? Jak to sprawdzić?

Na szczęście dzisiaj są już dobre metody, które w przeciwieństwie do badań przeprowadzanych przez ankieterów biorących pieniądze za wypełnianie ankiet, są dobrymi badaniami diagnostycznymi. Analiza pierwiastkowa włosów oraz typowanie metaboliczne jest w stanie bardzo precyzyjnie określić zapotrzebowanie każdego organizmu na dane składniki.

Więcej znajdziesz na www.PostawNaZdrowie.pl